

L E G E

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 17–19, art. 56), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 9 se completează cu punctul 6¹⁾ cu următorul cuprins:

„6¹⁾ desemnează subdiviziunea responsabilă de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, care participă la elaborarea și realizarea măsurilor de prevenire și combatere a violenței în familie, asigurând protecția victimelor violenței în familie și punerea sub urmărire a agresorilor;”.

2. Articolul 12 se completează cu punctul 5¹⁾ cu următorul cuprins:

„5¹⁾ să asigure protecția victimelor violenței în familie și să supravegheze executarea ordonanței de protecție în conformitate cu legislația;”.

3. Articolul 13 se completează cu punctul 4¹⁾ cu următorul cuprins:

„4¹⁾ în cazul în care victima violenței în familie se află în stare de neputință, să se adreseze instanței de judecată pentru obținerea ordonanței de protecție, în baza cererii depuse de victimă sau a sesizării de caz;”.

Art. II. – Articolul 37 alineatul (4) din Codul familiei nr. 1316-XIV din 26 octombrie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 47–48, art. 210), cu modificările ulterioare, se completează în final cu textul „, , cu excepția cauzelor de divorț pornite pe motivul violenței în familie confirmate prin probe”.

Art. III. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 90, alineatul (6) se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent;”.

2. Codul se completează cu articolul 133¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 133¹. Membru de familie

Prin membru de familie se înțelege:

a) în condiția conlocuirii: persoanele aflate în relații de căsătorie, de concubinaj, persoanele divorțate, persoanele aflate în relații de tutelă și curatelă, rudele lor pe linie dreaptă sau colaterală, soții rudelor;

b) în condiția locuirii separate: persoanele aflate în relații de căsătorie, copiii lor, inclusiv cei adoptivi, cei născuți în afara căsătoriei, cei aflați sub curatelă.”

3. La articolul 171, alineatul (2) se completează cu litera b²) cu următorul cuprins:

„b²) săvârșit asupra unui membru de familie;”.

4. La articolul 172, alineatul (2) se completează cu litera b²) cu următorul cuprins:

„b²) săvârșite asupra unui membru de familie;”.

5. Articolul 173 va avea următorul cuprins:

„Articolul 173. Hărțuirea sexuală

Hărțuirea sexuală, adică manifestarea unui comportament fizic, verbal sau nonverbal, care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare cu scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, săvârșite prin amenințare, constrângere, șantaj,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.”

6. Codul se completează cu articolul 201¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 201¹. **Violența în familie**

(1) **Violența în familie**, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, suferință psihică ori prejudiciu material sau moral,

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) **Aceeași acțiune:**

a) săvîrșită asupra a doi sau mai multor membri ai familiei;

b) care a provocat vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

(3) **Aceeași acțiune care:**

a) a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) a determinat la sinucidere sau la tentativă de sinucidere;

c) a provocat decesul victimei

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani.”

Art. IV. – La articolul 26 alineatul (3) din Legea nr. 102-XV din 13 martie 2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 70–72, art. 312), cu modificările ulterioare, cuvîntul „preponderent” se substituie prin cuvintele „, în mod prioritar,”, iar după cuvintele „precum și” se introduc cuvintele „victimele violenței în familie,”.

Art. V. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 104–110, art. 447), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 58, alineatul (3) se completează cu punctul 6¹) cu următorul cuprins:

„6¹) să se adreseze cu o cerere privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie;”.

2. La articolul 165 alineatul (2) punctul 2), după cuvintele „luate în privința lui,” se introduce textul „precum și ordonanța de protecție în cazul violenței în familie.”.

3. La articolul 185 alineatul (2), punctul 3) se completează în final cu textul „ori a încălcat ordonanța de protecție în cazul violenței în familie”.

4. Codul se completează cu articolul 215¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 215¹. Măsuri de protecție aplicate victimelor violenței în familie

(1) Cererea victimei violenței în familie adresată, în cursul procesului penal, organului de urmărire penală, procurorului sau instanței de judecată privind amenințările cu moartea, cu aplicarea violenței, cu deteriorarea sau distrugerea bunului ori alte acte ilegale va fi examinată de instanța de judecată, care este obligată să ia măsuri de asigurare a protecției victimei față de bănuțit, învinuit, inculpat membru de familie prin emiterea unei ordonanțe de protecție.

(2) În cazul depunerii cererii la organul de urmărire penală sau la procuror, aceștia vor înainta imediat, printr-un demers, cererea în instanța de judecată pentru a fi examinată.

(3) Instanța de judecată, prin încheiere, emite, în 24 de ore de la primirea cererii, o ordonanță de protecție, prin care poate oferi protecție victimei, aplicând bănuțitului, învinuitului, inculpatului una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

a) obligarea de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei, indiferent de dreptul de proprietate asupra bunurilor;

b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei, la o distanță ce ar asigura securitatea victimei;

c) obligarea de a nu contacta victima, copiii acesteia, alte persoane dependente de ea;

d) interzicerea de a vizita locul de muncă și de trai al victimei;

e) limitarea dispunerii unilaterale de bunurile comune;

f) obligarea de a face un examen medical privind starea psihică și dependența de droguri/alcool și, dacă există avizul medical care confirmă dependența de droguri/alcool, de a face un tratament medical forțat de alcoolism/narcomanie;

g) obligarea de a participa la un program special de tratament sau de consiliere dacă o asemenea acțiune este determinată de instanța de judecată ca fiind necesară pentru reducerea violenței sau dispariția ei;

h) interzicerea de a păstra și purta armă.

(4) Măsurile de protecție se aplică pe un termen de până la 3 luni. Termenul măsurilor de protecție poate fi prelungit de instanță la cererea repetată ca urmare a comiterii faptelor de violență în familie sau ca rezultat al nerespectării condițiilor prevăzute în ordonanța de protecție.

(5) Ordonanța de protecție este expediată imediat organului afacerilor interne și organului de asistență socială de la locul aflării bănuیتului, învinuitului, inculpatului și a victimei.

(6) Încheierea judecătorului privind aplicarea sau prelungirea ordonanței de protecție este executorie imediat, cu drept de recurs în instanța ierarhic superioară.”

5. Articolul 276:

la alineatul (1), după cifra „161,” se introduce cifra „173,”;

alineatul (5) se completează în final cu textul: „În cazurile de violență în familie, procurorul sau instanța de judecată va examina dacă voința de împăcare a victimei este liber exprimată, asigurându-se că victima a avut acces real la asistență și protecție.”

6. La articolul 511, alineatul (1) se completează cu punctul 5) cu următorul cuprins:

„5) să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent.”

Art. VI. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 111–115, art. 451), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 85, alineatul (1) se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) victimele violenței în familie – pentru cererile privind aplicarea măsurilor de protecție;”.

2. La articolul 279, alineatul (1) se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins:

„g¹) aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie;”.

3. Codul se completează cu capitolul XXX¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul XXX¹

APLICAREA MĂSURILOR DE PROTECȚIE ÎN CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

Articolul 318¹. Depunerea cererii

(1) Cererea privind aplicarea măsurilor de protecție se depune la instanța judecătorească de către victima violenței în familie sau de reprezentantul ei legal, iar în cazul minorului – de organul de tutelă și curatelă. În caz de imposibilitate de depunere a cererii de către victimă, la solicitarea ei, cererea poate fi depusă de către procuror, organul de asistență socială sau poliție.

(2) Cererea privind aplicarea măsurilor de protecție se depune la instanța judecătorească competentă de la domiciliul sau locul de aflare a victimei sau a agresorului, de la locul unde victima a solicitat asistență sau de la locul unde a avut loc actul de violență.

Articolul 318². Cuprinsul cererii

În cererea privind aplicarea măsurilor de protecție se indică circumstanțele actului de violență, intensitatea, durata, consecințele suportate și alte circumstanțe care indică necesitatea aplicării măsurilor de protecție.

Articolul 318³. Examinarea cererii

(1) După primirea cererii, instanța de judecată contactează imediat poliția de sector de la locul aflării agresorului și solicită informarea acestuia despre procedura inițiată.

(2) Instanța poate solicita organului de asistență socială sau poliției, după caz, prezentarea unui raport de caracterizare a familiei vizate și a agresorului. Instanța poate solicita și alte acte necesare pentru examinarea cererii.

(3) Neprezentarea agresorului la ședința de judecată nu împiedică instanța să examineze cererea.

Articolul 318⁴. Emiterea ordonanței de protecție

(1) Instanța de judecată emite, în 24 de ore de la primirea cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, o încheiere prin care admite sau respinge cererea.

(2) În cazul admiterii cererii, instanța emite o ordonanță de protecție prin care aplică agresorului una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

a) obligarea de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de proprietate asupra bunurilor;

b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei, la o distanță ce ar asigura securitatea victimei;

c) obligarea de a nu contacta victima, copiii acesteia, alte persoane dependente de ea;

d) interzicerea de a vizita locul de muncă și de trai al victimei;

e) obligarea, pînă la soluționarea cazului, de a contribui la întreținerea copiilor pe care îi are în comun cu victima;

f) obligarea de a plăti cheltuielile și daunele cauzate prin actele sale de violență, inclusiv cheltuielile medicale și cele de înlocuire sau reparare a bunurilor distruse sau deteriorate;

g) limitarea dispunerii unilaterale de bunurile comune;

h) stabilirea unui regim temporar de vizitare a copiilor săi minori;

i) interzicerea de a păstra și purta armă.

(3) Măsurile de protecție se aplică pe un termen de pînă la 3 luni.

(4) Instanța remite de îndată ordonanța de protecție poliției și organului de asistență socială spre executare imediată.

(5) Ordonanța privind măsurile de protecție prevăzute la alin. (2) lit. e) și f) se remite spre executare imediată oficiului de executare în condițiile legislației cu privire la executarea hotărîrilor cu caracter civil.

Articolul 318⁵. Prelungirea și revocarea ordonanței de protecție

(1) Termenul măsurilor de protecție poate fi prelungit de instanța de judecată la cererea repetată ca urmare a comiterii faptelor de violență în familie sau ca rezultat al nerespectării condițiilor prevăzute în ordonanța de protecție.

(2) La cererea întemeiată a victimei, instanța de judecată poate revoca măsurile de protecție aplicate, asigurîndu-se că voința victimei este liber exprimată și nu a fost supusă presiunilor din partea agresorului.

Articolul 318⁶. Contestarea încheierii privind admiterea sau respingerea cererii de aplicare a măsurilor de protecție și contestarea încheierii privind aplicarea ordonanței de protecție

(1) Încheierea privind admiterea sau respingerea cererii de aplicare a măsurilor de protecție și încheierea privind aplicarea ordonanței de protecție pot fi atacate cu recurs conform prezentului cod.

(2) Contestarea încheierii privind aplicarea ordonanței de protecție nu suspendă executarea măsurilor aplicate.”

Art. VII. – Articolul 7 din Legea asistenței sociale nr. 547-XV din 25 decembrie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42–44, art. 249), cu modificările ulterioare, se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) familiile afectate de violența intrafamilială;”.

Art. VIII. – La articolul 29 alineatul (1) litera r) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32–35, art. 116), cu modificările ulterioare, după cuvintele „familiile cu mulți copii,” se introduc cuvintele „, familiile afectate de violență intrafamilială,”.

Art. IX. – Legea nr. 45-XVI din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 55–56, art. 178) se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 7 se completează cu alineatele (3), (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(3) Pe lângă Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei se creează Consiliul coordonator interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, în componența căruia intră câte un reprezentant al autorităților centrale, conform alin. (1), reprezentanții societății civile și alte părți interesate. Consiliul coordonator interministerial este responsabil de asigurarea coordonării și colaborării dintre ministere și alte autorități administrative centrale cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie. Regulamentul Consiliului coordonator interministerial este aprobat prin hotărâre de Guvern.

(4) Autoritatea publică locală abilitată cu funcții de implementare a politicilor de prevenire a violenței în familie și de asistență socială a victimelor și agresorilor este secția/direcția raională de asistență socială și protecție a familiei, în

cadrul căreia se desemnează un specialist responsabil de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

(5) Celelalte servicii publice de nivel local vor desemna persoane cu atribuții privind prevenirea și combaterea violenței în familie, responsabile de coordonarea activităților specifice în cadrul instituției sale și de colaborarea în desfășurarea activităților comune la nivelul teritoriului administrativ, în baza unor proceduri stabilite de conlucrare în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie.”

2. Articolul 8:

în partea introductivă a alineatului (3), după cuvintele „și de protecție a familiei” se introduce textul „, prin intermediul specialistului responsabil de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie ”;

la alineatul (6) litera d), după cuvintele „centrelor medico-legale” se introduc cuvintele „și a altor instituții”.

3. La articolul 11:

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Victima are dreptul la asistență pentru recuperare fizică, psihologică și socială prin acțiuni speciale medicale, psihologice, juridice și sociale. Acordarea serviciilor de protecție și asistență nu este condiționată de dorința victimei de a face declarații și a participa la procese de urmărire în justiție a agresorului. Dreptul la viața privată și confidențialitatea informației privind victima sînt garantate.”

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Autoritățile abilitate cu funcții de prevenire și combatere a violenței în familie sînt obligate să reacționeze prompt la orice sesizare și să informeze victimele despre drepturile lor, despre autoritățile și instituțiile cu funcții de prevenire și combatere a violenței în familie; despre tipul serviciilor și organizațiile la care se pot adresa după ajutor; despre asistența disponibilă pentru ele; unde și cum pot depune o plîngere; despre procedura ce urmează după depunerea plîngerii și rolul lor după asemenea proceduri; cum pot obține protecție; în ce măsură și în ce condiții au acces la consultanță sau asistență juridică; dacă există un pericol pentru viața sau sănătatea lor în cazul eliberării unei persoane reținute sau condamnate; dacă a fost anulată ordonanța de protecție.”

articolul se completează cu alineatele (5), (6) și (7) cu următorul cuprins:

„(5) Victima are dreptul la asistență juridică primară și calificată gratuită conform legislației cu privire la asistența juridică garantată de stat.

(6) Victimei i se acordă asistență medicală de instituțiile medico-sanitare în conformitate cu Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

(7) Viața privată și identitatea victimei sînt protejate. Înregistrarea, păstrarea și utilizarea datelor cu caracter personal privind victima se efectuează în conformitate cu prevederile Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

MIHAI GHIMPU

**Chișinău, 9 iulie 2010.
Nr. 167.**